

třebas byl rázu hmotněprávního a sledoval stejný účel, jako předpisy hmotného zákona o souběhu. Zmateční stížnost bylo proto jako bezdůvodnou zavrhnouti.

Stížnost nenapadá sice výrok o vině, než zrušovací soud z povinnosti úřední (§ 290 tr. ř.) obíral se také touto otázkou. V té příčině dlužno poukázati k tomu, že v souzeném případě jde o odsouzení pro zločin podle §u 4 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 269 sb. z. a n., jenž nastoupil na místo §u 201 a) tr. zák., pokud se týče peněz v §u 12 nového zákona uvedených. Jelikož § 38 tr. zák. předpisuje, že při zločinu v cizozemsku cizincem spáchaném naložiti jest s pachatelem podle tuzemského trestního zákona, jde-li o zločin padělání zdejších veřejných úvěrních papírů nebo mincí, při čemž jsou výslovně citovány jen §§y 106 až 121 tr. zák., mohla by vzejít pochybnost, zda bylo přípustno odsouditi stěžovatele v souzeném případě v tuzemsku, kdyžť nešlo o žádnou ze skutkových podstat v oněch §§ech uvedených, nýbrž jen o skutkovou podstatu podle §u 201 a) tr. zák., jež sem určitě nespádala. Jelikož však zákon z 22. května 1919, čís. 269 sb. z. a n. upravuje podle svého nadpisu a podle úvodních vět článku I. celou materii o padělání peněz a cenných papírů, sluší míti za to, že nastupuje v celém rozsahu na místo dřívější jedenácté a dvanácté hlavy trestního zákona, obsahující §§y 106 až 121, v §u 38 tr. zák. citované, a že, pakli obsahuje v §u 4 i předpis, odpovídající v podstatě dřívějšímu §u 201 a) tr. zák. a jej i výslovně derogující, a též v tomto předpisu stanoví zločin (přechin) padělání veřejných úvěrních papírů nebo mincí, rozšiřuje tak pro skutky, spáchané po 4. červnu 1919, též objem §u 38 tr. zák. automaticky i na skutkovou podstatu dosud pod něj nespádavší. Ježto pak obrátem rozsudku »v roce 1919« není zjištěno, že skutek stěžovatelův spadal ještě do doby platnosti dřívějšího zákona, ze spisů (zejména i z vídeňského rozsudku, na nějž se napadený rozsudek výslovně odvolává) naopak určitě vyplývá, že trestní činnost stěžovatelova spadá do letní doby roku 1919, kdy již nový zákon vešel v platnost, není tu podkladu pro zjištění, že odsouzením pro zločin podle §u 4 byl porušen zákon v neprospěch stěžovatelův a tím ani příčiny pro použití §u 290 tr. ř.

Čís. 2345.

Tisková novela (zákon ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.).

V případech, kde pojmenování původce nepřichází v úvahu, poněvadž je znám (z obsahu urážlivého článku), nelze ohledně redaktora použití mírnější sazby §u 6 (3) písm. b) zákona, ani ustanovení §u 5 zákona.

Usnesení podle §u 18 zákona lze napadati jen odvoláním.

Otázku, zda má býti upuštěno od potrestání podle §u 18 zákona, dlužno ohledně každého z několika obžalovaných řešiti zvláště; zadostiučinění, nabízené jedním z nich, neprospívá druhému.

Soud může vzhledem k tíži a citelnosti urážky a k povaze obžalovaného odepřiti mu dobrodiní §u 18 zákona, třeba nabídl nejširší zadostiučinění.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1926, Zm I 769/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Josefa Th-a do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 10. září 1925, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle §u 6 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., zamítl odvolání obžalovaného Josefa Th-a z výroku o trestu, vyhověl však odvolání soukromého obžalobce Františka K-e a uložil obžalovanému Simonu S-ovi trest podle §u 493 tr. zák.

D ů v o d y:

I. Zmateční stížnosti obžalovaného Josefa Th-a, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti §u 281 čís. 5, 9 (bez bližšího označení), 10 a 11 tr. ř., nelze přiznati oprávnění. Napadeným rozsudkem byli uznáni vinnými obžalovaný Šimon S. jakožto původce pozastaveného článku přečinem proti bezpečnosti cti podle §u 488 tr. zák. a kromě něho stěžovatel jako odpovědný redaktor periodického časopisu »Der D. F.« přestupkem zanedbání povinné péče ve smyslu §u 6 tiskové novely; původce byl znám již z obsahu pozastaveného článku, jenž podepsán jest jeho jménem. Stěžovateli byl uložen podle §u 6 zákona za použití §u 260 b) tr. zák. a se zřetelem k §u 265 tr. ř. trest vězení 3 dnů, zostřeného postem. Ačkoli rozsudek neuvádí, zda bylo použito trestní sazby podle §u 6 (3) bodu a) či b) zákona, jest přece podle citace §u 260 b) tr. zák. zjevno, že trest vyměřen byl podle druhé sazby §u 6 (3) a) — a nikoli podle druhé sazby §u 6 (3) b) — zákona, museloť by jinak následkem záměny peněžitého trestu, stanoveného druhou sazbou §u 6 (3) b), v rozsudku použito býti při výměře trestu §u 260 a) tr. zák., — nikoli, jak se skutečně stalo, §u 260 b) tr. zák. Tento výrok napadá zmateční stížnost zjevně s hlediska důvodu zmatečnosti §u 281 čís. 11 tr. ř., vycházejíc z názoru, že případ, o nějž jde, kde původce článku již podle obsahu jeho byl znám, takže pojmenování jeho odpovědným redaktorem odpadlo a soudem mu uloženo ani nebylo, nutno na roveň stavěti oněm případům, kde redaktor do lhůty soudem stanovené správně pojmenoval původce — roz. doposud neznámého — a že tedy soud, vyměřiv stěžovateli trest podle §u 6 (3) a) tisk. novely vězením, místo pokutou podle druhé sazby §u 6 (3) b) zákona, vybočil z mezí zákonem stanovené sazby trestní, podmíněné zejména uvedenou okolností polehčující. Stížnosti nelze přisvědčiti.

Vůdčí myšlénkou při zavádění instituce pojmenování původce bylo, zjednati uraženému možnost, by dosáhl zadostiučinění od pravého a hlavního vinníka, totiž původce urážlivé zprávy; vždyť je na snadě, že na cti napadenému nebude zpravidla tolik záležeti na tom, by pro urážku tiskem uveřejněnou byla potrestána vůbec nějaká osoba, třeba na činů téměř nesúčastněná, jako na příklad odpovědný redaktor, zaviniví pouhou nedbalostí nebo neopatrností uveřejnění urážlivého článku, neznaje ani jeho obsahu, nýbrž aby byl zjištěn pravý vinník, osoba, jíž byl útok, ubližující na cti, zosnován a urážky ve veřejnost uvedeny. Usvědčením původce ve veřejném přelíčení, jeho odsouzením a potrestáním dostává se teprve uraženému onoho plného zadostiučinění, jehož se vyžaduje

při útocích na čest a dobré jméno jiného. Snaže se podle možnosti přispěti k dosažení tohoto cíle, k bezpečnému a rychlému zjištění hlavního vinníka, vyhradil zákonodárce žalující straně v §u 8 tisk. novely právo, žádati na odpovědném redaktoru, by jmenoval původce; stanovil v §u 5 zákona beztrestnost redaktora, pojmenovavšího původce zprávy, uveřejněné jím (redaktorem) za okolností jeho existenci vážně ohrožujících; a zaručil konečně pro ostatní případy odpovědnému redaktoru podle §u 6 (3) bodu b) zákona podstatně mírnější potrestání pro přestupek zanedbání povinné péče, pokud správně pojmenoval původce; protiběžným opatřením k předpisu tomu jest pak ustanovení §u 7 tisk. novely, jež hrozí redaktoru, označivšímu vědomě nesprávně jméno původce, obligatorním, v pokutu nezaměnitelným trestem na svobodě.

Oba tyto předpisy jsou tedy povahy kriminálně-politické; mělať odpovědnému redaktoru — jakousi obdobou ustanovení §u 46 g), i) a §u 264 1. tr. zák. — zabezpečena býti mocí zákona důležitá okolnost polehčující, podmiňující mírnější sazbu trestní, pokud jmenoval původce a tím uraženému umožnil aneb usnadnil stíhati pravého vinníka bez průtahů a nákladů, jež by byly nastaly jinakým obtížnějším pátráním po původci, naopak, pokud vědomě vede uraženého na nepravou stopu, jest na místě i přísnější stíhání redaktora podle §u 7 tiskové novely, založeného v podstatě na téže myšlence, jako přitěžující okolnost §u 45 a §u 263 m. tr. zák. Je-li však původce znám, jako na příklad v souzeném případě již z obsahu urážlivého článku samého, nemůže si přirozeně získati redaktor zásluh onoho rázu jeho pojmenováním, ani uraženému uškoditi nesprávným označením původce. Tím padají pak samy sebou veškeré úvahy, jež zavdaly zákonodárci příčinu k stanovení mírnějších trestních sazeb [§ 6 (3) b)] pokud se týče přísnějších (§ 7 tisk. nov.). Jest tedy zjevno, že v takových případech, kde pojmenování původce nepřichází v úvahu, poněvadž jest znám, platí ohledně redaktora v plné míře předpisy §u 6 (3) a) tiskové novely. Byť i tedy v souzeném případě tím, že původce článku již podle obsahu jeho byl znám, poněvadž článek byl podepsán jeho jménem, byla obžalovanému odňata možnost, by správným pojmenováním původce článku byl potrestán podle mírnější trestní sazby §u 6 (3) b) tisk. nov., nelze k tomu přihlížeti, poněvadž zákon na tento případ nepamatoval, ustanovení §u 6 (3) b) tisk. nov. však jako výjimku ze zásady §u 6 (3) a) tisk. nov. nelze rozšiřovati na případy podobné, byť i stejně ohledu hodné. Domáhaje se tedy v tomto případě použití druhé trestní sazby §u 6 (3) b), vykládá stěžovatel zákon mylně.

Ani další, patrně o důvod zmatečnosti §u 281 čís. 9 b) tr. ř. se opírající námitka, že stěžovateli měla býti přiznána beztrestnost podle §u 5 tisk. novely, není odůvodněna. Předpoklady tohoto trestnost vylučujícího důvodu jsou, že redaktor správně jmenoval původce (roz. doposud neznámého) a že mu hrozilo propuštění ze služby, neb jiné citelné hmotné poškození, kdyby byl zprávu neuveřejnil. Onoho předpokladu tu není, jak již bylo dovozeno; a skutečnost, nasvědčující takovému stavu nouze, jak jej má na mysli § 5 tiskové novely, stěžovatel za trestního řízení neuplatňoval; odchylné údaje stížností jsou novotami, jimiž

se v řízení zrušovacím obíratí nelze. Ani tato výtká není proto opodstatněna. Posouditi, zda má býti upuštěno od uložení trestu z důvodu §u 18 tiskové novely, jest ponecháno volnému uvážení soudu; neníť v §u tom uložena soudu povinnost, upustiti zásadně a bezpodmínečně od potrestání obžalovaného, nabídnuvšího při jednání o smír zadostiučinění, jež bylo shledáno soudem za přiměřené, nýbrž výslovně stanoveno, že soud »může« upustiti od potrestání. Do toho výroku není proto — jak vyloženo také již v rozhodnutí sb. n. s. čís. 2167 — vůbec přípustna zmateční stížnost a bude o této námitce uvažováno při odvolání.

Ani odvolání obžalovaného Josefa Th-a nelze přiznati úspěchu. Co se týče výroku o trestu, není tu předpokladu, vyhledávaného §em 18 tisk. novely, že stěžovatel nabídl při jednání o smír uraženému marně zadostiučinění, které uznal soud za přiměřené. Otázku, zda má býti upuštěno od potrestání podle §u 18 tisk. nov., dlužno ohledně každého z několika obžalovaných řešiti zvlášť. Zadostiučinění, nabízené jedním z nich, neprospívá druhému. Odvolatel nemůže se tedy dovolávati zadostiučinění, jež nabízel spoluobžalovaný Šimon S. Jen zadostiučinění jím nabízené přicházelo by v úvahu. Protokol ze dne 17. listopadu 1924, týkající se smírného jednání, neobsahuje v tomto směru žádného zápisu; výpovědi svědků Dra Z-a a vicepresidenta R-e zmiňují se pouze o obžalovaném Šimonu S-ovi; i informace, přečtená při druhém hlavním přeličení, týká se pouze zadostiučinění tímto obžalovaným nabízeného; stěžovatel sám nikdy za trestního řízení netvrdil, že se pokusil marně o vyrovnání, což rozsudek výslovně i zjišťuje; ani poukaz k obsahu podání soukromého obžalobce, v němž se mluví o »obžalovaných«, jimiž bylo učiněno při jednání o smíru prohlášení, neobstojí, neboť, nehledíc k otázce, zda tu nejde o pouhou nepřesnost v stylisaci podání, právním zástupcem sepsaného, pokud se mluví o obžalovaných v množném čísle, nevychází ani z tohoto podání na jevo obsah prohlášení, které prý stěžovatel chtěl učiniti; stěžovatel dokonce sám si netroufá ve svém opravném spisu tvrditi, že a v jaké formě by byl on nabídl zadostiučinění, omezuje se citovati uvedenou část podání soukromého obžalobce; schází tu tedy veškeren spolehlivý předpoklad pro podmínku, že stěžovatel si počínal způsobem, vyhledávaným §em 18 tisk. novely; bylo proto jeho odvolání z výroku o trestu zamítnouti jako neodůvodněné.

II. Naproti tomu jest uznati za oprávněné odvolání soukromého obžalobce Františka K-e, směřující proti výroku soudu prvé stolice, jímž u obžalovaného Šimona S-a upuštěno bylo podle §u 18 tisk. novely od potrestání. Nelze ovšem míti zření k vývodům odvolání, obírajícím se tím, jak si počínal obžalovaný v jiných trestních případech, ježto obsah dotyčných spisů nebyl při hlavním přeličení přiveden na přetřes; nelze ani uvažovati o tom, zda jest správným tvrzení odvolání, že narovnání ztroskotalo pouze o to, že se prý obžalovaný zdráhal hraditi soukromému obžalobci náklady řízení, vzešlé až do dne smírného jednání, neboť ani po této stránce neposkytují spisy spolehlivého podkladu a neobsahuje ani rozsudek příslušného zjištění; přes to však nutno vyhověti odvolání. Zákon ponechává soudu, jak již zdůrazněno, plnou volnost v příčině prominutí trestu z důvodu §u 18 a proto jest dána soudu mož-

nost, by přes nejširší zadostiučinění obžalovaným nabídnuté přece, hledě k tíži a citelnosti urážky a k povaze obžalovaného, odepřel mu dobrodiní Šu 18 tisk. novely. A právě o takový výjimečný případ tu jde. Zcela právem poukazuje odvolání k tomu, že urážky, pronesené obžalovaným, jsou neobvykle těžké; útočit obžalovaný na stěžovatele přímo výrazy nejhrubšími a nejostřejšími; nelze též přehlédnouti, že obžalovaný byl podle trestního lístku již 36krát potrestán, mimo jiné 10krát pro urážku na cti a uloženy mu za tento trestný skutek tresty od 20 K až do 4 měsíců vězení. Za tohoto stavu věci nutno říci, že již podle p o v a h y č i n u, přihlížejíc k citelnosti urážlivých výroků, nebylo by přiměřeným zadostiučiněním ani zpětvzetí urážek s výrazem politování, ani kterékoli jiné jich odvolání; a že by nebylo na místě použití onoho dobrodiní zákona ani podle p o v a h y o b ž a l o v a n é h o samého, náchylného podle předchozích trestů k útokům na čest. Byl proto obžalovanému vyměřen trest podle Šu 493 tr. zák.

Čís. 2346.

Podmíněné odsouzení (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.).

Podle Šu 2 zákona jest vyloučeno opětné podmíněné odsouzení i pro čin spáchaný po právoplatnosti usnesení ve smyslu Šu 8 (2) zákona.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1926, Zm I 861/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsahu krajského soudu v České Lípě ze dne 23. října 1925, pokud jím byl obžalovanému, odsouzenému pro zločin těžkého poškození na těle podle Šu 152 tr. zák. povolen podmíněný odklad trestu, zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu jako zmatečný a uznal, že odsouzení obžalovaného jest nepodmíněné.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvod zmatečnosti čís. 11 Šu 281 tr. ř., dlužno přiznati oprávnění. Nalézací soud povolil obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu, ač zjistil, že byl již dříve před spácháním trestného činu, který jest předmětem napadeného rozsudku, odsouzen rozsudkem divisního soudu v Praze ze dne 23. června 1920 pro zločin podle §§ů 172, 173 b) voj. tr. zák. a přečin podle Šu 180 d) voj. tr. zák. ku trestu žaláře v trvání 8 měsíců. Obžalovanému byl povolen podmíněný odklad trestu se zkušební lhůtou dvou let a usnesením divisního soudu v Praze ze dne 12. září 1924 bylo ve smyslu Šu 8 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 Sb. z. a n. vysloveno, že se obžalovaný osvědčil. Napadený rozsudek má mylně za to, že obžalovaného, který se dopustil nového trestného činu (jenž je předmětem napadeného rozsudku) v noci z 11. na 12. června 1925, dlužno pokládati za zachovalého a že není zá-